

Krzysztof Niegowski

"Bóg w życiu wielkich kompozytorów", Stanisław Zięba, Pelplin-Gdańsk 2001 : [recenzja]

Seminare. Poszukiwania naukowe 19, 454-455

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Temi fondamentali (2001) oraz do listów okólnych ks. Vecchi publikowanych w *Atti del Consiglio Generale* z lat 1990–2002 i listów do czytelników drukowanych na pierwszych stronach *Bollettino Salesiano* w latach 1996–2001.

Redaktor wydania zaczyna prezentację „wykładu” ks. Vecchiego na temat salezjańskiej duchowości młodzieżowej od próby jej zdefiniowania (rozdział I). W wielkim skrócie można ją określić jako: przeżywanie w Duchu Świętym propozycji życia chrześcijańskiego, zaproponowanej przez ks. Bosko, tak aby każdego dnia stawać się coraz bardziej „dobrym chrześcijaninem i uczciwym obywatelem”. Następnie Redaktor wskazuje na proponowane przez ks. Vecchiego punkty odniesienia na drodze życia duchowego. Są wśród nich: Jezus Chrystus, Bóg Ojciec, Duch Święty, Maryja Matka Boża, ks. Bosko, święci i męczennicy Rodziny Salezjańskiej (II). Dalej przedstawia miejsca, w których młodzi ludzie przeżywają swoje doświadczenie duchowe: codzienność, zaangażowanie na rzecz wychowania, Kościół, historia (III). Z kolei przechodzi do prezentacji źródeł łaski, z których korzystanie jest niezbędne do prowadzenia życia duchowego. Wskazuje na: modlitwę, Słowo Boże, Eucharystię, Sakrament Pojednania (IV). Po czym zwraca uwagę czytelnika na rysy charakterystyczne salezjańskiej duchowości młodzieżowej. Jej styl zasadza się na wierze, nadziei, miłości, powściągliwości i umiarkowaniu, zaangażowaniu, odpowiedzialności i zapale misyjnym (V). Redaktor kończy swą prezentację, wskazując na wybór powołania i konkretne, zgodne z nim, zaangażowanie się w służbę innym, jako na pełnię świętości młodzieżowej (VI).

Z tekstów wybrzmiewa typowa dla ks. Vecchi wiara w młodzież i w jej możliwości. Czuje się, że do młodych przemawia nie tylko kapłan i doświadczony wychowawca, ale także ojciec i przyjaciel, który darzy szacunkiem swych słuchaczy i rozmówców. Czytelnik, który wybierze się tropem wypowiedzi ks. Vecchi, w miarę postępowania w lekturze, będzie nabierał przekonania, że także dzisiaj można zaproponować młodym wielką przygodę wiary i osiągnąć sukces w tym względzie. Można bowiem przejść z młodymi drogę od charakterystycznego dla nich zapatrzenia się w siebie, do spotkania z Chrystusem i do zaangażowania swych sił na rzecz Jego Królestwa, co w żaden sposób nie oznacza rezygnacji z ludzkich pragnień realizacji siebie i doświadczenia pełni życia. Wydaje się, że właśnie takiej podpowiedzi szuka dzisiaj wielu młodych, a także ich rodzice, wychowawcy, katecheci i duszpasterze.

ks. Marek T. Chmielewski SDB

ks. Stanisław Zięba, *Bóg w życiu wielkich kompozytorów*. Wydawnictwo Diecezji Pelplińskiej „Bernardinum”, Pelplin–Gdańsk 2001, ss. 196.

Z wielkim zainteresowaniem sięgnąłem do lektury publikacji autorstwa ks. Stanisława Zięby, która ukazała się nakładem Wydawnictwa Diecezji Pelplińskiej „Bernardinum” pod tytułem *Bóg w życiu wielkich kompozytorów*. Książka powstała – jak zaznacza Autor we wstępie – na kanwie cyklu audycji zatytułowanej *Bóg w życiu wielkich ludzi*, prezentowanych w Gdańskim Magazynie Katolickim Radia Gdańsk. Każdy człowiek, będąc z natury istotą religijną, w pewnym momencie swojego życia potrzebuje kontaktu z Bogiem. Wielcy kompozytorzy na przestrzeni dziejów nawiązywali w swojej twórczości do

Dawcy wszelkich talentów. Tworzyli wielkie dzieła religijne, które z jednej strony były oddaniem hołdu Boskiemu Stwórcy, z drugiej zaś manifestacją ich wiary i zażyłości z Bogiem. Utwory religijne stanowiły w ich dorobku często znaczną większość.

Książki ks. Stanisława Zięby nie można zaliczyć co prawda do publikacji naukowych z uwagi na sposób podejścia do postawionego w tytule tematu (przede wszystkim brak bibliografii i udokumentowanych źródeł). Niemniej jako opracowanie popularyzatorskie, przybliży czytelnikom istotne aspekty z biografii kompozytorów.

Autor wybrał z ogromnej rzeszy wielkich kompozytorów 17 twórców. Są to następujące postaci: Georg Friedrich Haendel, Johann Sebastian Bach, Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven, Niccolò Paganini, Gioacchino Antonio Rossini, Franz Schubert, Gaetano Donizetti, Felix Mendelssohn Bartholdy, Fryderyk Chopin, Franz Liszt, Richard Wilhelm Wagner, Giuseppe Verdi, Jacques Offenbach, Giacomo Puccini oraz Olivier Messiaen. Przedstawiając sylwetki kompozytorów, ks. Zięba porusza wybrane informacje dotyczące ich korzeni rodzinnych, wykształcenia, geniuszu, działalności twórczej i artystycznej, cech osobowości, a także ich relacji do Pana Boga. W tej ostatniej płaszczyźnie Autor cytuje często fragmenty listów kompozytorów, w których wypowiadają się na temat swojej wiary i ufności pokładanej w Bogu, szczególnie w obliczu licznych trudności.

Z opracowania nie wynika niestety, jakim kryterium posłużył się Autor, wybierając takich, a nie innych kompozytorów. Dlatego też w trakcie lektury można odczuwać pewien niedosyt z racji pominięcia innych twórców, którzy np. w swojej twórczości pisali dzieła wyłącznie religijne lub duchowne. Z polskich mistrzów wspomniany został jedynie F. Chopin, czyżby tylko On był wielki w całej historii muzyki polskiej? Zastanawia także fakt umieszczenia w zaproponowanym temacie chociażby postaci N. Paganiniego, w którego życiu Pan Bóg traktowany był raczej marginalnie. Nawet w obliczu śmierci świadomie nie chciał skorzystać z sakramentów świętych. Znamienny jest także fakt, że biskup Nicei nie wyraził zgody na jego katolicki pogrzeb. Dopiero po trzech latach starań sam papież zezwolił na chrześcijański pogrzeb tego wielkiego wirtuoza skrzypiec. Autor książki przytacza fragment z testamentu mistrza Paganiniego, w którym zawarta jest prośba artysty, by odprawiono za niego 100 mszy św., która to informacja miałaby rzekomo ułatwić taką decyzję papieżowi.

W swych rozważaniach Autor skupia uwagę czytelnika na najbardziej istotnych faktach z życia wybranych kompozytorów, podkreśla szczególnie ich relację do Boga, co jest istotnym walorem omawianej publikacji. Książka ks. S. Zięby jest niewątpliwie interesująca, napisana została językiem zrozumiałym i przystępnym. Mimo nienaukowego ściśle charakteru opracowania, polecam tę pozycję nie tylko szerokiemu groniu odbiorców, ale także wszystkim zajmującym się profesjonalnie muzyką, szczególnie zespołom i dyrygentom podejmującym w swych wykonaniach utwory z zakresu muzyki religijnej.

ks. Krzysztof Niegowski SDB